

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Jiřího Zemánka, soudce zpravodaje Vojtěcha Šimíčka a soudce Ludvíka Davida ve věci ústavní stížnosti stěžovatelky **TERMA a. s.**, se sídlem Věkošská 106, Hradec Králové, zastoupené Mgr. Petrem Stejskalem LL.M., advokátem, i. s. Mgr. Martinem Soppem, advokátem, obou sídlem Malé náměstí 125, Hradec Králové, proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 3. 2015, č. j. 21 Co 17/2012-293, a proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2015 č. j. 25 Cdo 4402/2015-325, za účasti Krajského soudu v Hradci Králové a Nejvyššího soudu jako účastníků řízení,

t a k t o :

I. Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 3. 2015, č. j. 21 Co 17/2012-293, a usnesením Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2015, č. j. 25 Cdo 4402/2015-325, bylo porušeno právo stěžovatelky vlastnit majetek podle čl. 11 odst. 1 a právo na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

II. Tato rozhodnutí se proto ruší.

O d ů v o d n ě n í :

I. Podstatný obsah ústavní stížnosti

1. Stěžovatelka se ústavní stížností domáhá zrušení v záhlaví označených soudních rozhodnutí z důvodu tvrzeného porušení jejího práva vlastnit majetek ve smyslu čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále i jen „Listina“) a rovněž jejího práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny.
2. Stěžovatelka v první řadě rekapituluje skutkový stav a v tomto ohledu shrnuje, že obecné soudy rozhodovaly o její žalobě, kterou se domáhala náhrady škody způsobené poškozením vozidla (po dopravní nehodě). Obecné soudy jí ovšem nakonec – mj. po kasačním rozsudku Nejvyššího soudu – nepřiznaly nárok na náhradu škody v plném požadovaném rozsahu.
3. Klíčovou a v podstatě jedinou právní otázkou, která je nyní předkládána i Ústavnímu soudu, je výklad pojmu „skutečná škoda“ ve smyslu ustanovení § 442 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb. ve znění účinném od 1. 1. 1992 do 31. 12. 2013 (dále i jen „bývalý občanský zákoník“).
4. Stěžovatelka konstatuje, že předmětné vozidlo (po jeho poškození v důsledku dopravní nehody) nechala opravit. Ani po provedené opravě ovšem hodnota vozidla nedosáhla obvyklé tržní ceny před jeho poškozením, což stěžovatelka doložila i znaleckými posudky. Z nich mj. vyplynulo, že tržní cenu vozidla významně ovlivňuje i samotná skutečnost, že vozidlo bylo havarováno. Tržní cena totiž nereflektuje toliko „technickou hodnotu vozidla“, která mohla být opravou obnovena na původní úroveň.
5. Stěžovatelce ovšem byly pojišťovnou proplaceny pouze náklady opravy, nikoliv však v plné výši, nýbrž snížené o amortizaci náhradních dílů. Proto se stěžovatelka před obecnými soudy domáhala náhrady škody ve výši 101.461 Kč, která se skládala zejména z rozdílu mezi

tržní cenou vozidla před havárií a jeho tržní cenou po opravě (100.200 Kč) a dále z nákladů vynaložených na pořízení znaleckého posudku. Stěžovatelka se v tomto řízení opírala o právní názor, podle něhož i předmětný rozdíl mezi tržními cenami vozidla představuje škodu ve smyslu ustanovení § 442 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku.

6. Obecné soudy však vycházely z právního názoru opačného. Podle tohoto právního názoru prý totiž poškozený, rozhodne-li se pro opravu, má právo výběru požadovat škodu vyčíslenou hodnotou opravy, to již však s případným odpočtem zhodnocení, pokud k němu dojde. Pokud by škoda byla vyčíslována tak, že se k ceně opravy přičte ještě rozdíl mezi původní hodnotou vozu a jeho hodnotou po opravě, přihlíželo by se ke skutečnostem se škodnou událostí nesouvisejícím. Jestliže totiž cena opravy odpovídá tomu, že vozidlo bylo uvedeno do předešlého stavu z hlediska jeho funkčních kvalit, nemohou se do výše náhrady nad rámec toho promítat specifika tvorby cen na trhu ojetých vozidel. Rozdíl mezi obecnou cenou vozidla žalobkyně před poškozením a částkou, za kterou může být po provedené opravě případně prodáno, tedy nepředstavuje skutečnou škodu na vozidle.

7. Stěžovatelka proti tomuto právnímu názoru brojí s tím, že nevidí žádný důvod, proč by se rozdíl mezi cenou vozidla, kterou mělo před poškozením a po poškození, nemohla domáhat souběžně cestou spočívající v požadavku na úhradu nákladů ceny opravy poškozené věci a v případě, že se ani provedenou opravou (byť by se jí dosáhlo dokonce stejné či vyšší technické hodnoty věci jako před poškozením) nedosáhne obvyklá tržní cena věci obvyklou tržní cenu věci před poškozením, aby se nemohla domáhat úhrady tohoto rozdílu, jako v předmětné věci. Má tudíž za to, že skutečná škoda ve smyslu § 442 bývalého občanského zákoníku, vzniklá poškozením věci, zahrnuje nejen škodu představující náklady vynaložené na opravu věci, ale i majetkovou újmu v podobě snížení hodnoty poškozené věci v důsledku provedené opravy. Jde v podstatě o riziko skryté vady následkem havárie.

II. Splnění podmínek řízení

8. Ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 *a contrario* zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o Ústavním soudu“), byla podána včas (§ 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu) a splňuje i ostatní náležitosti vyžadované zákonem [§ 30 odst. 1, § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu].

III. Vyjádření účastníků řízení

9. Krajský soud v Hradci Králové ve vyjádření k ústavní stížnosti toliko odkázal na odůvodnění napadeného rozsudku.

10. Nejvyšší soud ve svém vyjádření uvedl, že stěžovatelka polemizuje s právními závěry, které Nejvyšší soud v dané věci zaujal již dříve, a to v rozsudku ze dne 23. 10. 2014, sp. zn. 25 Cdo 3118/2012, jenž však ústavní stížností napaden nebyl. Napadené usnesení je naproti tomu založeno na závěru o nepřípustnosti dovolání z důvodu souladu rozhodnutí odvolacího soudu s ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu, přičemž tento závěr není stěžovatelkou nijak rozporován, takže ústavní stížnost by měla být ve vztahu k napadenému usnesení Nejvyššího soudu odmítnuta jako zjevně neopodstatněná. K věci samotné pak Nejvyšší soud konstatuje, že výši škody, jakožto újmy v majetkové sféře poškozeného, nelze činit závislou na tom, jak s danou věcí poškozený naloží, neboť jde o okolnosti nahodilé, bez souvislosti s příčinou vzniku škody a tedy i bez spojitosti s jednáním škůdce. Tomu pak z tohoto důvodu nemůže jít k tíži (ani ku prospěchu) způsob, jímž poškozený vyřešil následky škodné události.

11. Ústavní soud vyzval k vyjádření rovněž vedlejší účastníky řízení (P. Novák, Allianz pojišťovna a. s.), kteří se však tohoto postavení výslovně či konkludentně vzdali.

12. S ohledem na obsah vyjádření účastníků řízení je Ústavní soud již nezasílal k případné replice stěžovateli, jelikož by to bylo zjevně nadbytečné.

IV. Podstatný obsah spisu

13. Z vyžádaného spisu Obvodního soudu pro Prahu, sp. zn. 27 C 148/2014, Ústavní soud zjistil – nad rámec skutečností vyplývajících již z rekapitulace návrhu, jejichž pravdivost Ústavní soud ve spise ověřil – zejména následující.

14. Žalobou podanou k Okresnímu soudu v Hradci Králové se stěžovatelka domáhala zaplacení částky 101.461 Kč odpovídající podle jí předloženého znaleckého posudku rozdílu mezi tržní hodnotou vozidla před poškozením a po provedené opravě, neboť sama oprava k obnovení tržní hodnoty vozidla nepostačovala. Okresní soud však rozsudkem ze dne 1. 3. 2011, č. j. 17 C 18/2008-173, žalobu zamítl s tím, že škoda, která byla žalobkyni na jejím vozidle způsobena, již byla v plném rozsahu nahrazena; nárok na náhradu „jakési imaginární“ škody je neopodstatněný.

15. Krajský soud v Hradci Králové k odvolání stěžovatelky rozsudkem ze dne 25. 4. 2012, č. j. 21 Co 17/2012-228, rozsudek soudu prvního stupně co do částky 26.861 Kč potvrdil, avšak zároveň žalovaným uložil zaplatit stěžovatelce částku 74.600 Kč. Akceptoval přitom stěžovatelčiny právní argumenty; v otázce výše škody spočívající ve snížení tržní hodnoty nicméně s ohledem na znalecký posudek ing. Josefa Jírovce stěžovatelce zcela nepřítakal a výši této škody proto stanovil na částku 74.600 Kč.

16. Rozsudek odvolacího soudu byl však rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne ze dne 23. 10. 2014, sp. zn. 25 Cdo 3118/2012, zrušen. Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí konstatoval, že výši škody, jakožto újmy v majetkové sféře poškozeného, nelze činit závislou na tom, jak s danou věcí poškozený naloží, neboť jde o okolnosti nahodilé, bez souvislosti s příčinou vzniku škody a tedy i bez spojitosti s jednáním škůdce. Tomu pak z tohoto důvodu nemůže jít k tíži (ani ku prospěchu) způsob, jímž poškozený vyřešil následky škodné události. Rozhodne-li se tedy poškozený, že nechá věc opravit a jsou-li mu nahrazeny náklady na opravu věci (byť v tomto případě snížené o amortizaci náhradních dílů), nemůže se již domáhat náhrady škody odpovídající rozdílu mezi tržní hodnotou věci před poškozením a po opravě.

17. Vázán právním názorem dovolacího soudu, Krajský soud v Hradci Králové napadeným rozsudkem zamítavé prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

18. Nejvyšší soud pak napadeným usnesením odmítl stěžovatelkou podané dovolání, přičemž v podstatě odkázal na právní závěry obsažené ve svém předchozím kasačním rozhodnutí.

V. Vlastní hodnocení Ústavního soudu

19. Ústavní soud poté přistoupil k meritornímu přezkumu napadeného rozhodnutí a dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

V.1. Povinnost obecných soudů poskytnout ochranu základnímu právu v horizontálních vztazích

20. V projednávané věci je Ústavní soud konfrontován se situací, v níž k prvotnímu zásahu do právní, resp. majetkové sféry stěžovatelky, nedošlo v důsledku činnosti orgánu veřejné moci, nýbrž v důsledku jednání fyzické osoby. Listina přitom zaručuje primárně základní práva jako subjektivní veřejná práva, která působí přímo mezi jednotlivcem a veřejnou mocí – tj. ve vztahu vertikálním.

21. Jak ovšem vyplývá z ustálené judikatury Ústavního soudu [srov. *inter alia* nález sp. zn. I. ÚS 185/04 ze dne 14. 7. 2004 (N 94/34 SbNU 19), veškerá judikatura Ústavního soudu je dostupná na <http://nalus.usoud.cz>] v některých případech působí základní práva též tak, že podústavním právem „prozařují“. Tak je tomu právě ve vztazích horizontálních, tedy ve vztazích, které nejsou založeny na nadřízenosti a podřízenosti, tj. ve vztazích, v nichž jsou si jejich účastníci rovni.

22. Garance vlastnického práva podle čl. 11 Listiny se proto sice bezprostředně dotýká toliko vztahu mezi jednotlivcem a státem, avšak kromě toho, že toto ustanovení zajišťuje povinnost veřejné moci jednat tak, aby do vlastnického práva jednotlivce sama nezasahovala, zavazují rovněž veřejnou moc, aby vlastníkovvi poskytla ochranu v případě, kdy by jeho vlastnické právo bylo rušeno či omezováno ze strany třetích subjektů [srov. např. nález sp. zn. IV. ÚS 1735/07 ze dne 21. 10. 2008 (N 177/51 SbNU 195)]. Vlastnické právo, jak je zaručeno citovanými ustanoveními, tedy není pouze ochranou před zásahy ze strany veřejné moci (*status negativus*), nýbrž zakotvuje i nárok na určité pozitivní plnění (zejména ochranu) ze strany státu (*status positivus*).

23. I v projednávané věci proto byly obecné soudy ústavním pokynem plynoucím již z ustanovení čl. 11 Listiny povinny poskytnout stěžovatelce, do jejichž majetkových práv bylo zasazeno, efektivní ochranu a vykládat příslušná ustanovení bývalého občanského zákoníku (zejména jeho ustanovení § 442 odst. 1) ústavně konformním způsobem, který takovou ochranu zajistí.

V.2. Ústavní základy práva na náhradu škody v horizontálních vztazích

24. V návaznosti na právě uvedené Ústavní soud konstatuje, že se otázkou ústavních základů práva na náhradu škody v horizontálních vztazích ve své rozhodovací činnosti opakovaně zabýval. V nálezu sp. zn. IV. ÚS 444/11 ze dne 5. 12. 2012 (N 200/67 SbNU 573) přitom konstatoval, že povinnost škůdce poskytnout poškozenému plnou náhradu za veškeré utrpěné ztráty a škody představuje úhelný princip mezinárodního práva lidských práv a nachází svůj odraz také v trestním a civilním právu národních států. Odškodněním je chápána škála opatření s cílem napravit způsobenou újmu a uvést oběť do postavení, ve kterém se nacházela před protiprávním jednáním, a to v rozsahu, v jakém je to možné.

25. Je-li účelem institutu odpovědnosti za škodu a z něho vyplývající povinnosti k náhradě způsobené škody vytvoření stavu, který existoval před vznikem škody, může jej být dosaženo toliko reparací veškeré vzniklé škody. Tomu pak odpovídají i zákonem stanovené formy odčinění škody, ať už uvedením do předešlého stavu, jenž předpokládá odklizení všech nepříznivých následků, či poskytnutím peněžité náhrady, jejíž výše má odpovídat nákladům na uvedení do původního stavu (srov. Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. *Občanský zákoník I., komentář*. Praha: C. H. Beck, 2008, str. 1139).

26. Ustanovení § 442 odst. 1 bývalého občanského zákoníku určuje, že se v rámci náhrady škody hradí skutečná škoda a ušlý zisk. Jak však v již citovaném nálezu sp. zn. IV. ÚS

444/11 Ústavní soud zdůraznil (odst. 19), pojem škody ani skutečné škody zákon nedefinuje a tento úkol přenechává judikatuře a právní vědě. Právní teorie a praxe za škodu považuje újmu, která nastala v majetkové sféře poškozeného, tedy spočívá ve zmenšení jeho majetkového stavu a je objektivně vyjádřitelná v penězích. Skutečnou škodou rozumí takovou újmu, která znamená zmenšení majetkového stavu poškozeného oproti stavu před škodnou událostí a která představuje majetkové hodnoty, jež je třeba vynaložit k uvedení věci do předešlého stavu (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2296/2008 ze dne 28. 4. 2011, dostupný na <http://www.n soud.cz>).

27. Při výkladu pojmu skutečné škody ovšem nelze opomíjet imperativ ústavně konformního výkladu a tento pojem je proto nutno vykládat tak, aby byla plně zajištěna ochrana ústavně zaručeným právům a svobodám. V této souvislosti je třeba věnovat zvláštní pozornost zásadě odškodnění utrpěného porušení ústavně zaručených práv, které – jak bylo Ústavním soudem dovozeno – má být úplné. To znamená, že ustanovení o rozsahu náhrady škody mají být vykládána extenzivním způsobem, který zahrnuje všechny ostatní náklady, kterým byl poškozený vystaven v příčinné souvislosti s protiprávním jednáním škůdce a škodou na věci vzniklou (nález sp. zn. IV. ÚS 444/11, odst. 20).

28. Takto vymezenému princip *úplného odškodnění* zásahu do práv je navíc třeba rozumět v tom smyslu, že při vyčíslování výše škody (pro účely onoho úplného odškodnění) si orgány veřejné moci nemohou počínat formalisticky, nýbrž musejí reflektovat sociální a ekonomickou realitu, zejména pak tržní vlivy [srov. *mutatis mutandis* nález sp. zn. II. ÚS 3588/14 ze dne 16. 6. 2015 (N 114/77 SbNU 673)].

V.3. Aplikace ústavních principů týkajících se náhrady škody na nyní projednávanou věc

29. Jak vyplývá již ze shora uvedeného, obecné soudy v nyní projednávané věci vyšly z právního názoru Nejvyššího soudu, vysloveného v rozsudku č. j. 25 Cdo 3118/2012-265. Podle tohoto právního názoru v případě, že ani po opravě nedosáhne věc tržní hodnoty, jakou měla před jejím poškozením, nelze tento rozdíl označit za škodu ve smyslu ustanovení § 442 odst. 1 bývalého občanského zákoníku. V takovém případě se dle Nejvyššího soudu lze domáhat toliko nákladů vynaložených na opravu věci (navíc prakticky sníženou s ohledem na amortizaci náhradních dílů).

30. K tomu Ústavní soud nejprve připomíná, že k otázce amortizace náhradních dílů se již opakovaně vyjádřil (viz např. nález sp. zn. II. ÚS 2221/07 ze dne 19. 3. 2008, N 58/48 SbNU 857; podobně nález sp. zn. I. ÚS 1902/13 ze dne 11. 6. 2014, N 120/73 SbNU 849), když zejména uvedl, že *„je-li za škodu považována újma, která nastala v majetkové sféře poškozeného, a její výše je dána rozdílem mezi majetkovým stavem poškozeného před a po poškození, musí i rozsah náhrady škody zohlednit výši všech nutných prostředků, které byl poškozený nucen vynaložit k obnovení původního majetkového stavu, v daném případě k opravě vozidla tak, aby bylo z technického hlediska stejně provozuschopné jako před škodnou událostí. Pokud obnovení původního majetkového stavu není možné jinak než za použití nových náhradních dílů, oprava byla provedena účelně a směřovala jen k odstranění následků škodné události, nelze přenášet povinnost k úhradě nákladů na uvedení věci do původního stavu na poškozeného a neodůvodněně jej znevýhodňovat oproti škůdci. Je třeba přihlédnout i k tomu, že v případě havarovaného vozidla, byť opraveného novými díly, je jeho skutečná hodnota vždy nižší než původní hodnota použitého vozidla. V neposlední řadě je třeba vzít v úvahu i to, že poškozenému ono diskutabilní tzv. "zhodnocení" vozidla v podstatě bylo protiprávním jednáním vnuceno. V důsledku škodné události se tak dostává do situace, kdy ačkoliv na rozdíl od viníka škody si počínal v souladu s právem (v konkrétním případě neporušil dopravní předpisy), je nucen vynaložit ze svého značnou částku na to, aby své*

vozidlo mohl vůbec používat jako před škodnou událostí.“ Na tomto právním názoru Ústavní soud samozřejmě setrvává i nadále a proto na něj z důvodu stručnosti toliko odkazuje.

31. K právnímu názoru Nejvyššího soudu, podle něhož nelze rozdíl v tržní ceně havarovaného vozidla po provedené opravě považovat za škodu, Ústavní soud dále uvádí, že takový výklad odporuje zdejším soudem chráněnému principu úplného odškodnění zásahu do práv a nereflektuje sociální a ekonomickou tržní realitu. Na tomto hodnocení přitom nic nemění ani argument Nejvyššího soudu, podle něhož lze (ovšem jako ušlý zisk) nahradit škodu na vozidle ve výši rozdílu mezi tržními hodnotami před poškozením a po něm ve výjimečných případech, kdy je vozidlo jako zboží primárně určeno k dalšímu prodeji a kdy nedosažení předpokládané kupní ceny představuje újmu poškozeného obchodníka s vozidly.

32. Ekonomická hodnota vozidla (či obecně věci) totiž není determinována pouze jeho „technickou“ či „funkční“ hodnotou, nýbrž obecně tím, jaký užitek je svému vlastníku způsobilé přinést. Bez pojmu užitku nelze pojem hodnoty rozumně formulovat. Tento užitek samozřejmě může spočívat v tom, že vlastník bude vozidlo užívat v rámci běžného provozu, avšak například i v tom, že se může v kterémkoliv okamžiku v závislosti na svých aktuálních potřebách a preferencích rozhodnout, že vozidlo pronajme nebo prodá. To platí tím spíše – avšak nikoliv pouze – v případě stěžovatelky, která je obchodní společností.

33. Pakliže dojde v důsledku protiprávního jednání k poškození věci, je proto ve smyslu principu úplného odškodnění klíčové, aby byla hodnota věci obnovena či v penězích nahrazena ve všech zmíněných ohledech. Nestačí tedy, pokud je obnovena její hodnota funkční či technická; tím by totiž *a priori* byla omezována možnost vlastníka nakládat s věcí právem chráněným a ekonomicky racionálním způsobem (tj. například ji prodat) ve stejném rozsahu a za stejných podmínek jako před poškozením věci. Jinými slovy, i pokud dojde v důsledku opravy k plné obnově funkční hodnoty věci, avšak zároveň není plně obnovena její hodnota tržní, věc nepřináší svému vlastníku stejný užitek a škoda na věci tudíž není plně nahrazena. Přitom, jak správně podotkl Ústavní soud již ve shora citovaném nálezu sp. zn. I. ÚS 1902/13, je všeobecně známou skutečností, že cena havarovaného vozidla bude vždy nižší než cena stejně technicky vybaveného vozidla, které dosud havarováno nebylo.

34. Jistou relevanci má argument Nejvyššího soudu, podle něhož výši škody, jakožto újmy v majetkové sféře poškozeného, nelze činit závislou na tom, jak s danou věcí poškozený naloží, neboť jde o okolnosti nahodilé, bez souvislosti s příčinou vzniku škody a tedy i bez spojitosti s jednáním škůdce. Škůdci pak dle Nejvyššího soudu nemůže jít k tíži (ani ku prospěchu) způsob, jímž poškozený vyřešil následky škodné události.

35. Ústavní soud však konstatuje, že pokud se poškozený chová ekonomicky racionálně a nikoliv excesivně – tj. např. jako v projednávané věci nechá vozidlo opravit v autorizovaném servisu (aby obnovil funkční hodnotu věci) a navíc požaduje náhradu rozdílu mezi tržními hodnotami (aby obnovil tržní hodnotu věci), nelze vnímat jako nespravedlivé, domáhá-li se na poškozeném plné náhrady škody. V tomto ohledu nelze než zopakovat již citovaný právní názor Ústavního soudu vyslovený v nálezu sp. zn. IV. ÚS 444/11 (odst. 20), podle něhož ustanovení o rozsahu náhrady škody mají být vykládána takovým způsobem, který zahrne všechny druhy nákladů, kterým byl poškozený vystaven v příčinné souvislosti s protiprávním jednáním škůdce a škodou na věci vzniklou.

36. Ústavní soud uznává argument Nejvyššího soudu v tom ohledu, že i škůdce má být chráněn proti excesivním nákladům, které by v důsledku jednání poškozeného, bez souvislosti se škodnou událostí, a tudíž mimo kontrolu škůdce mohly vzniknout. Případné excesy v jednání poškozeného (např. příliš drahá či neefektivní oprava) však mohou být v řízeních o náhradu škody korigovány – je ostatně úkolem obecných soudů nalézt v řízení spravedlivou rovnováhu mezi právem chráněnými zájmy všech účastníků řízení.

VI. Závěr

37. Ústavní soud tedy věc shrnuje následujícím způsobem. Právní názor obecných soudů, podle něhož se vedle nákladů na provedení opravy poškozeného vozidla nelze domáhat náhrady škody odpovídající rozdílu mezi jeho tržní hodnotu před poškozením a po opravě, nerespektuje již dříve Ústavním soudem formulované principy práva na náhradu škody a zejména se zcela míjejí s ekonomickou realitou, přičemž by mělo platit, že právo, jeho výklad a používání by ekonomickou realitu mělo respektovat, protože v opačném případě se stane kontraproduktivní, případně až virtuální. Jsou-li totiž nahrazeny toliko náklady na opravu věci a nikoliv již rozdíl v její tržní hodnotě, nepřináší již věc svému vlastníku stejný užitek a škoda způsobená protiprávním jednáním mu tak není nahrazena v plném rozsahu.

38. Obecné soudy, které stěžovatelčině žalobě na náhradu škody nevyhověly, proto v důsledku aplikace tohoto právního názoru nedostály své ústavní povinnosti poskytnout vlastníku věci v případě, kdy by jeho vlastnické právo bylo rušeno či omezováno ze strany třetích subjektů.

39. Ze všech shora popsaných důvodů Ústavní soud uzavírá, že napadenými rozhodnutími došlo k porušení stěžovatelčina práva vlastnit majetek ve smyslu čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

40. Proto Ústavní soud podle ustanovení § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu ústavní stížnosti vyhověl a podle ustanovení § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu napadené rozhodnutí zrušil. Učinil tak bez nařízení ústního jednání, neboť od něj nebylo možno očekávat další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

P o u ě n í: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat (§ 54 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).

V Brně dne 27. dubna 2017

Jiří Zemánek
předseda senátu